

Í ár eru liðin 40 ár. síðan føroyska studentahúgván gjørdist hvønn mans ogn hjá teimum, sum høvdu lokið studentsprógv.

Fyrsta studentahúgván varð seymað í Keypmannahavn í 1949, tá føroyskir studentar í Keypmannahavn vundu sær til 25 ára gomlu Hansy Højgaard, ið arbeiðdi sum modistur í Keypmannahavn.

Hansy Højgaard sigur við Sosialin, at tað var Janus Øssursson, sála, sum tók sær av hesum máli.

Hansy Højgaard: - Janus Øssursson var sum ein pápi fyri føroyska ungdomin í Keypmannahavn, og hann gekk á odda at fáa studentunum eina føroyska studentahúgvu, tjóðskaparsinnaður, sum hann var.

Mammubeiggin gjørdi Merkið

- Tað var eisini Janus Øssursson, sum var við, tá Jens Olivur Lisberg gjørdi føroyska merkið. Jens Olivur var mammubeiggi mín, og kanska er tað orsökkin til at Janus Øssursson kom til mín, við hesi uppgávu.

- Upprunaliga fór eg til Danmarkar í 1945 at hjálpa eini systir míni við børnunum, tí hon var sjúk.

- Ætlanin var síðani at fáa onkra handaliga útbúgving, og eg valdi at læra til modenist. Tað er at seyma hattar og gera brúdleypsprýði.

Í eitt ár var eg í læru í Illum og eitt ár á hattaverksmiðju. Tá var lærutíðin soleiðis býtt upp í tveir partar.

Síðani arbeiðdi eg í fimm ár í hattahandli á Nørrebrúgv, og tað var í hesum tíðarskeiði, at eg gjørdi tí føroysku studentahúgvuna.

Hansy giftist í 1951 við Andrias Højgaard, sála, sum seinni gjørdist rektari á Læraraskúlanum, og tey fingu seks børn.

Eftir giftarmálið arbeiðdi hon á verksmiðju í Danmark til 1958, tá tey fluttu heim til Føroya.

- Arbeiðstíðirnar í handli vóru ikki hóskiligar, tá ein hevur børn, tí tú skuldi fara í ansingarstovn o.s.fr. Tí valdi eg at arbeiða á verksmiðju, sum gjørdi hattar.

GjØrdi bert kveistin

- Sostatt havi eg ongan tíð seymað studentahúgvur, men bert gjørt upprunaligu húgvuna, sum nú verður brúkt.

- Undantikið tá okkara børn hava fingið studentsprógv, tá havi eg seymað húgvur teirra, sigur Hansy brosand.

- Eg gjørdi tvey uppskot til føroyska studentahúgvu,

Hon gjørdi føroysku studentahúgvuna

og fór á fund við studentunum og Janus Øssursson at vísa teimum úrslitið.

Tá eg vísti teimum fyrstu uppskotið, var tægn, men tá eg vísti teimum hitt uppskotið, klappaðu øll og húgván varð góðtíkin.

- Eg tók síðani mál til húgvurnar, og tær vóru seymaðar í Magasin í

Keypmannahavn - undan tíkið kveistin, sum verður gjørdur úr uppriknunum føroyskum vovnum klæði.

Hann gjørdi eg tey fyrstu árin, av tí at tey ikki tímdu at fáast við tað í Magasin.

Faldurin hjá prestakonuni

- Hetta var sum sagt í 1949, og tá vóru ikki so nógv ferðing sum í dag, og torført at fáa tilfar úr Føroyum.

Tá føroyska vovna klæðið skuldi fáast til vega til fyrstu húgvurnar, biðaðu vit leingi eftir tilfarinum.

Tá var onkur sum fann

uppá ráð. Ein studentur hevði lagt til merkis, at Inga Beder, kona Torkild Beder, prest, hevði so stóran fald á føroyska skjúrtnum. Hann spurdi Ingu Beder, um teir ikki kundu fáa til studentahúgvurnar úr faldinum, og tað játtaði hon.

Hvørjar tankar gjørdi tú

Hansy Højgaard við uppruna eintakinum av studentahúgvuni, sum setur dām á býar- og bygdamyndina í hesum døgum. Hon skapti tí føroysku studentahúgvuni, eftir áheitan frá Janus Øssursson, sála og teimum føroysku studentunum, sum gingu á hægri lærustovni í 1949 í Keypmannahavn

tær um, hvussu føroyska studentahúgván skuldi myndast?

- Eg tosaði við studentarnar, og teir søgdu sína hugsan. Teir vóru allir gamlir studentar, sum nú løsu í Keypmannahavn.

Studentarnir vildu hava eina húgvu, sum skuldi vísa teirra føroyska uppruna, og sum sást aftur millum tær donsku húgvurnar.

Heilaga talið

Núverandi studentahúgván er gjørd meira sum ein hattur, og eg gjørdi nógv burtúr at fáa hetta skapið, sum gongur eitt sindur niður øðrumegin, har kveisturin er.

So seymaði eg pullin í seks pørtum soleiðis, at húgván ikki gjørdist so høg omaná, men samstundis prýðiligari.

- Tá Janus Øssursson sá fyrstu húgvuna, segði hann, at hon hevði verið meira fullfíggað, um partarnir vóru sjei í tali, tí tað var tað heilaga talið.

- Eg gjørdi so ikki betur enn at eg klípti tað eina petti í tveimum pørtum, so talið bleiv sjei á pullinum, men eg fekk ongantíð rættiliga skila á, hvat Janus meinti við.

Søgulig og átrúnalig

- Seinni havi eg høyrð at Aksel Tórgarð, prestur segði hetta um fóstuna at telja jólina, har hann kemur fram við sjei-talinum, og tá skilti eg tað, sum Janus Øssursson segði mær í sínari tíð: "Syv er vor skabelse" og sjei dagar í vikuni. Hetta var tað, sum Janus Øssursson meinti við. Annað frávik í føroysku studentahúgvuni er Sigmundarkrossurin, sum er tann fyrsti krossurin vit vita um í Føroyum, sigru Hansy Højgaard.

Hóast studentahúgván var væl umtókt í Danmark,

Framhald á síðu 12

Seinastu árin hevur Margretha Christensen seymað próvtøkuhúgvur. Hon hevur gjørt HHI húgvuna, Hansy Højgaard studentahúgvuna og Mina Wilhelm HIF húgvuna. Seinast eru FHS húgván og fiskivinnutøkningahúgván komnar, sum M. Christiansen hevur gjørt